

30 maja br. Centrum Zarządzania Innowacjami i Transferem Technologii Politechniki Warszawskiej w Warszawie odbyła się konferencja poświęcona deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej pt. *Z instytucji do rodziny*.

Ważnym punktem spotkania było podsumowanie projektu *Stworzenie i wdrożenie narzędzia badawczego służącego weryfikacji procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w powiatach*, którego cel stanowi ułatwienie wprowadzenia zmian w systemie pieczy zastępczej w Polsce do roku 2020.

Projekt był realizowany od 1 października 2016 do 31 maja 2018, przez partnerstwo trzech organizacji pozarządowych: WiseEuropa, Fundację Przyjaciółka i Koalicję na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej.

Jak tłumaczył Maciej Bukowski, wiceprezes WiseEuropa, cel projektu to wsparcie intelektualne wysiłków na rzecz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej. W ramach projektu przeprowadzono analizy statystyczne danych z 380 powiatów oraz danych wojewódzkich i krajowych. Łącznie przeanalizowano ponad 60 potencjalnych miar wyjaśniających związek między deinstytucjonalizacją a kontekstem lokalnym. Opracowano 4 indeksy i 67 wskaźników badających różne aspekty pieczy zastępczej i jej deinstytucjonalizacji.

Okazało się, że w każdym województwie są powiaty reprezentujące zarówno bardzo niski, jak i bardzo wysoki poziom deinstytucjonalizacji oraz jakości opieki zastępczej. Nie ma znaczącej koncentracji dobrych i złych wyników. Jak mówił Maciej Bukowski, mamy natomiast do czynienia z ograniczonym przepływem dobrych praktyk a godnych naśladowania liderów można poszukiwać lokalnie.

W ramach projektu przeprowadzone zostały badania jakościowe, w ramach których odbył się przegląd 50 Powiatowych Programów Rozwoju Pieczy Zastępczej, przeprowadzono wywiady indywidualne (ok. 100 osób: dyrektorzy PCPR, MOPS i OPS, radni i władze powiatów) oraz wywiady grupowe z rodzicami zastępczymi (ok. 300 osób). Odbyły się również dyskusje moderowane (ok. 23 osoby na każdym spotkaniu, łącznie 1135 osób).

W efekcie podjętych działań projektowych powstały publikacje, w tym raport „Postępy w deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej”, który był omawiany na konferencji oraz narzędzie informatyczne. Maciej Bitner, główny ekonomista WiseEuropa wyjaśniał, że narzędzie umożliwia przeglądanie i analizę danych dotyczących pieczy zastępczej i wgląd do dobrych praktyk stosowanych w innych powiatach. Umożliwia również zbadanie sytuacji danego powiatu, wskazując na koszty i korzyści deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej.

Joanna Luberadзка-Gruca z Fundacji Przyjaciółka przedstawiła przekazane z projektu rekomendacje, które mogą usprawnić proces deinstytucjonalizacji. Tłumaczyła m.in., że ważnym zagadnieniem kładącym się cieniem na funkcjonowaniu pieczy zastępczej jest niedostateczna współpraca instytucji szczebla powiatowego i gminnego. Wskazywała też na potrzebę lepszej współpracy z sądem rodzinnym oraz oddzielenia wsparcia od nadzoru.

Ekspert Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej Edyta Wojtasińska m.in. opowiadała o spotkaniach z rodzicami zastępczymi i problemach, jakie zgłaszali (m.in. kwestie niskich wynagrodzeń). Podała także przyczyny, dla których osoby niespokrewnione decydują się zostać rodzicami zastępczymi. To m.in. chęć niesienia pomocy, motywacje religijne oraz adopcyjne a także stan po usamodzielnieniu własnych dzieci.